

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

24. Dies Julii. Qui fit nimiùm justus, ipso nimio fit injustus. S. Augustinus
Tract. 95. in Joan.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

alterum ab altero discernere. Ex porro, caligine nostra, vitii pro virtute, malique in locum boni se obtrudentis, fallaci specie profectum, ait Nazianzenus: ut homines in nominibus quoque aberrant, dicantque malum bonum, & bonum malum: (a) *Morum*, ait, *constantia*, & *gravitati*, *fastus* nomen imponitur: *fortem*, *temerarium* appellant: *prudentem*, & *circumspectum*, *timidam*: *temperantem*, *agrestem*, & *inhumanum*: *justum*, *asperum*, & *contumacem*. Cum itaque, tam sint vicina vitia, & virtutes: quis non videt, cautelâ hîc opus esse? ne amplectamur pro Gratia furiam: ne bonum appatens, pro vero malo admittamus. Quàm cautè ambulat, qui incedit per vias spinis undique horrentes, ne inde cruentus redeat. D. Bernardus exponês illa verba. (b) *Sicut lilium inter spinas! O candens lilium! O tener & delicate flos! increduli, & subversores sunt tecum. Vide quomodo cautè ambules inter spinas: plenus est mundus spinis: in terra sunt, in aère sunt, in carne tua sunt: versari in his, & minimè ledi; Divina potentia est, non virtutis tua.* Hîc opus fugâ, vel cautelâ:
Tutiùs est vere morsum fugiendo cavere;
Quàm propè serpentem procumbere virus habentem.

24. DIES JULII.

Qui fit nimium justus, ipso nimio fit injustus. S. Augustinus Tract. 95. in Joan.

Nihil nimis: I. modus ubique servandus.

EXpositis Prudentiæ partibus, propono quædam ejus præcepta, variis acquirendis virtutibus. Primum, sit illud breve quidem

(a) Orat. 20. (b) ser. 48. in Cant.

Julius.

Tessera.

571

quidem verbis, sed plenum reconditis sensibus: *Nihil nimis*. Hoc est effatum; quod ipsa quasi Prudentia, ore magno sapientis dictasse videretur. Latè patet illius vis, & promanat ad multa, & frænos, quodam modo nobis in manu ponit, ut summâ animi æquitate omnia moderemur, nihilque nimium urgere velimus. Magnus è Græcia Poëta describit (a) Nestorem Antilocho filio prudentiæ monita suggerentem, ut in circuli certamine potiatur victoriâ, commendatq; imprimis; ut *nimum* vitet. Ita in honorato hujus vitæ circo: si nimium stringis, in metas incurris, rotisque everfis, naufragium inducis, si nimium laxes; ad Euripum abis, & longiori circumductione volitans, linquis æmulo victoriam. Quare pro Nestore Poëtico, nos illam Ecclesiastici vocem, quasi Dei circumferamus: (b) *Noli nimium esse, ne fortè offendas*. Absit à dictis, exuberans hyperbole; ab animi affectionibus, immoderatio; ab agendo, præcipitatio, à contentione, violentia, à severitate, rigor, à summo jure, injuria. Verbo: fuge *Nimum*.

II. Alioquin, & Religio delinere posset in superstitionem, & constantis animi robur, in pertinaciam, & tristitia, in desperationem. Periret magnis virtutibus, suus decor; animo quies conscientiæ; tranquillitas, benefactis meritum, benefacientibus præmium. Si de rebus alienis prædicas, ne nimium attollas, ne blandus & leviculus adulator, neque deprimas, ne invidus & inimicus videare. Ama illos, quos tuâ benevolentia dignos judicabis, sed cave *nimum*, ne in motus animi turbulentos, & insaniam rapiaris. In arguendo si nimium iustas, dum medicinam adhi-

(a) *Iliad.* 23. (b) *Eccl.* 31. 20.

adhibere vis, plagam inducit graviolem, è qua stillans deinde cruor in pus vertat, subeatque in pectus, & memoriam obsideat iracundiæ seminarium, atque odii diuturni futuram. Quid Justitiâ pulchrius? quam Aristoteles cum Hespero componit, stellâ omnium amabilissimâ, cujus tamen conspicuus fulgor, Justitiæ splendore vincitur. Absque illa, in chaos antiquum, & fœdissimam omnium rerum confusionem, pulcherrima hæc rerum machina recideret; cum velut aureâ catenâ cœlum terræ, Divina humanis connectat, & ordine suo contineat. Ecclesiasticus clamat: (a) *Noli esse justus multum*, velut alii vertunt, *Nimum*. Adeo illud nimium, omnium rerum venustatem devenustat, elegantiam deformat. Quare, ut sapiens, Nimum fugiens, directam Prudentiæ viam tenebris, & placido omnium rerum cursu perfunctus, dices: *Medium tenere beati.*

III. Adagium pervetustum est: *A Dorio cantu ad Phrygium ire.* Quod de iis dicitur, qui in re aliquam modicritatis transiliunt septa, & ab uno extremo statim ad aliud eunt; & qui faciunt omnia ultra modum, dum nullâ in re servant modum; nec intra mediæ cancellos consistunt; cum à vitæ genere modesto, & æquabili ad immoderatum degenerant, & à modestia transeunt ad intemperantiam. Moderatum enim, & grave erat genus Musicæ Dorium, incitatissimum Phrygium. De hoc modo admodum appositè Petrus Abbas Cellensis: (b) *Non tam quantum perveneris, pensare debes; quam quò pergendum, & peregrinationis meta figenda, atque trabendus funiculus. Ne tamen nimis extendas, & protendas funiculum,*

(a) Eccl. 7.17, (b) l. 5. ep. 3.

Julius.

Tessera.

573

lum. cave rupturum: Melius enim est tendere, quam rumpere. Est modus in rebus: Ne quid nimis. An invidio, quia citò, & benè curris? Nequaquam; amo cursum, sed timeo defectum. Virtutes non benè colligit, qui matrem virtutum spernit: à spirpe virtutum degenerat virtus, quæ lineam temperantiæ non servat. Jejunæ, sed non ut palpites, & respirare vix possis; accumbe mensæ, sed non ut succumbas gulæ; impallesce charitatis, sed non ut affligaris morbis; vaca precibus, sed non ut deficias viribus: incumbe in studium, sed non ut frangas cerebrum: enitere ad perfectionis fastigium, sed non postea cadas in præcipitium. Declina à dextra excessus, & à sinistra defectus: mediotutissimus ibis. Suscipe tanquam sacrum Apollinis axioma, hoc Poëma:

Prevalet in cunctis, discreta modestia punctis.

25. DIES JULII.

Remotâ Justitiâ, quid sunt Regna, nisi magna latrocinia? *Sanctus Augustinus lib. 14. de Civit.*

Justitia. I. **P**rudencia nunquam incedit solitaria; eam, vel præcedunt, vel comitantur, vel subsequuntur aliæ virtutes. Has inter familiam ducit Justitia; quâ remotâ, nulla stare potest vel Respublica, vel privata familia. Democritus dicebat, duos esse Deos; qui res universas gubernarent. Præmium & supplicium. Utrumque munus est Justitiæ; quæ probis præmia, impiis infligit supplicia. Hoc ultimum non tantum est utile, sed necessarium. Nisi enim parentur erroribus flagra, blasphemis forcipes, perjuriis equulei, hæreticis ignes, homicidis gladii, furibus